

Arrest

nr. 349 485 van 30 juni 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat C. DESENFANS
Square Plasky 92 - 94 / 2
1030 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 3 oktober 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 18 september 2025.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 8 mei 2026, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 3 juni 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken V. SERBRUYNS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN *loco* advocaat C. DESENFANS.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoeker, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, komt volgens zijn verklaringen België binnen op 2 februari 2024 en verzoekt op 5 februari 2024 om internationale bescherming. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) neemt op 18 september 2025 een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat). Dit is de thans bestreden beslissing, die de volgende dag aangetekend naar verzoeker wordt verstuurd, en die luidt als volgt:

“(…)

A. *Feitenrelaas*

U verklaart van Palestijnse afkomst te zijn en afkomstig te zijn van Gaza. U was geregistreerd als vluchteling bij UNRWA, u kreeg voedselpakketten, medische zorg en onderwijs. U huwde in 2011 met A. F., jullie hebben drie kinderen genaamd I., B. en A.

U verliet Gaza op 07 maart 2023 ten gevolge van problemen met Hamas, u trok – via Egypte en Turkije - richting Griekenland, doch u werd bij de eerste twee pogingen gearresteerd en terug naar Turkije gebracht. Eén keer werd u via de zee gebracht en een andere keer werd u voor terugkeer naar Turkije met andere

mensen geslagen. In Turkije zat u 35 dagen in de gevangenis. De derde keer slaagde u er wel in om naar Griekenland te gaan. U kwam in april - juni 2023 in Griekenland aan.

U werd in Griekenland erkend en kreeg er uw Griekse verblijfsvergunning (adet) en uw Grieks vluchtelingenpaspoort.

Toen u solliciteerde naar werk in Griekenland, kon u geen werk vinden omdat u de talen niet machtig was. Er waren ook veel problemen en gevechten, u werd er uitgebuit en werd niet betaald. U was hulpeloos in Griekenland en kon er geen stabiele baan vinden, niemand kon u ondersteunen. U vernam dat uw zus was gestorven, in oktober 2023, u kreeg hierdoor psychologische problemen en kreeg te kampen met een alcohol- en drugverslaving.

U reisde uiteindelijk vanuit Athene met het vliegtuig naar België. U kwam op 02 februari 2024 in België aan en u diende op 05 februari 2024 een asielaanvraag in.

Uw vrouw en kinderen verblijven samen met uw vader in een tent in Khan Younis, Gaza. U heeft zeven broers en twee zussen. Een zus en broer werden allebei binnen een maand gedood, dit was ongeveer één jaar voor uw eerste onderhoud bij het CGVS (d.d. 27 juni 2025), uw andere broer werd de dag voor uw eerste onderhoud bij het CGVS gedood door Israël's. Uw broers en zus F., A. en S. zijn aldus martelaren. Uw broer O. verblijft in België (CGVS (...) – 08 augustus 2025 beslissing tot niet-ontvankelijkheid). Ook uw neven S. en A. verblijven in België, ze hebben documenten en ze zijn hier al heel lang.

U legt ter staving van uw aanvraag de volgende documenten neer: medische documenten, een arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid en loonfiches, uw Grieks vluchtelingenpaspoort, uw adet, Palestijnse paspoorten van uw familieleden en een "family statement", uw "Family Registration Card" van UNWRA, uw "marriage certificate", uw eigen Palestijns paspoort.

B. Motivering

Vooreerst moet worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal op grond van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, van oordeel is dat er in uw hoofd bepaalde bijzondere procedurele noden kunnen worden aangenomen.

Uit uw verklaringen en de door u neergelegde medische documenten (een "attestation psychologique" d.d. 02 mei 2024 van psychologe E. L. (met vermelding van post traumatische stress stoornis), een "rapport intermédiaire" d.d. 14 maart 2025 en d.d. 10 april 2025 van klinisch psycholoog B. I. (u kwam van 05 september 2024 tot 02 april 2025 zo een tiental keren op consultatie, u scoorde 12 op de Beck-schaal, u had een score van 60 op de DSM IV wat wijst op een post traumatische stressstoornis), voorschriften van geneesmiddelen d.d. 30 april 2025 en 22 januari 2025, een "dossier médical" en afspraken bij de psycholoog en neuroloog, waaronder een attest van E. S. F. van 01.09.2025) blijkt dat u aan een post traumatische stress stoornis geassocieerd met een depressieve toestand zou lijden.

Er dient te worden opgemerkt dat de in de medische attesten vermelde diagnoses werden vastgesteld op basis van door uzelf ingevulde vragenlijsten. Nergens uit deze attesten blijkt er verder dat u niet in staat zou zijn om op zelfstandige wijze aan de asielpprocedure deel te nemen.

U gaf aan nog maar weinig te slapen, nauwelijks eetlust te hebben en dagelijks met veel vergeetachtigheid te kampen te hebben, u meldde ook een gevoel van onrust en concentratiemoeilijkheden.

Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werden er u steunmaatregelen verleend in het kader van de behandeling van uw verzoek door het Commissariaat-generaal. Er werd tijdens uw onderhoud bij het CGVS aangegeven dat er een pauze zou worden genomen tijdens het interview en u het steeds mocht laten weten indien u op enig moment een korte pauze nodig had (CGVS 1 p. 3). U maakte hier gebruik van tijdens uw eerste onderhoud (CGVS 1 p. 8-9).

Uit de notities van uw beide persoonlijke onderhouds blijkt dat u betekenisvolle antwoorden kon geven op de aan u opgeworpen vragen. U maakte naderhand aan het CGVS geen verdere opmerkingen meer over.

Ten slotte zei u bij de DVZ dat u een hernia had sinds 7 jaar, u had geen andere medische problemen, in Griekenland had u een psycholoog gezien, in België had u een dokter gezien voor uw hernia (zie "bijkomende vragen Mstatus Griekenland" d.d. 11 maart 2024). U gaf verder aan geen bijzondere procedurele noden te hebben (zie "Vragenlijst bijzondere procedurele noden DVZ" d.d. 11 maart 2024 en "Beoordeling bijzondere procedurele noden" d.d. 11 maart 2024).

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn [zie uw eigen verklaringen: asielaanvraag juni 2023, twee maanden na aanvraag erkend ("Verklaring DVZ" d.d. 11 maart 2024) en document van de Griekse autoriteiten d.d. 04 april 2024: asielaanvraag d.d. 16 juni 2023 en op 26 juli 2023 refugee status + residence permit (adet) geldig van 26 juli 2023 tot 25 juli 2026 + travel document/ vluchtelingenpaspoort geldig van 14 september 2023 tot 13 september 2028; Eurodac Search Result d.d. 05 februari 2024: asielaanvraag Lesvos op 15 juni 2023 en vingerafdrukken Mytilini op 22 mei 2023 – M Mark status en "Eurodac Marked Record" d.d. 07 februari 2024], blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze

bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaeglean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeglean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn ngo's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals voedsel, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Verzoeker om internationale bescherming

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als verzoeker om internationale bescherming in Griekenland, dus vooraleer er u internationale bescherming werd verleend, geconfronteerd werd met bepaalde feiten en situaties, moet worden opgemerkt dat deze feiten zich situeren op een welbepaalde plaats, gedurende een welbepaalde periode en binnen een welbepaalde context. Bijgevolg is deze situatie niet zonder meer representatief voor de kwalificatie en beoordeling van uw situatie als begunstigde van internationale bescherming nadien, aan wiens status, overeenkomstig het recht van de Unie, diverse rechten en voordelen verbonden zijn.

U kwam in Griekenland aan eind april/begin mei 2023 te Mytilene en u had er na 20 dagen uw interview. U verbleef anderhalve maand – bijna twee maanden - in een opvangcentrum in Mytilene. Het systeem werd er afgesloten/ uitgeschakeld, er werden u geen documenten afgeleverd (CGVS 1 p. 8 en 10 en 11).

U ging naar Malakasa kamp in Athene – u denkt rond het einde van juni 2023 -, u verbleef er in totaal twee maanden (CGVS 1 p. 8 en 10 en 11).

U stelt dat u in het begin, toen u naar het kamp Malakasa werd gebracht, geen voedsel noch drank kreeg, dit was zo voor de 50 mensen die van Mytilene waren overgebracht, soms werd ook het water afgesneden, er was geen water omdat ze er werken deden, ze verdeelden aan jullie om de paar dagen water en de prioriteit werd gegeven aan mensen die al in het centrum woonden, veel mensen kregen geen water (CGVS 1 p. 8 en 11).

In het Malakasa-centrum waren er Egyptenaren en Syriërs die u naar een baan hebben geleid, er passeerden vrachtwagens voor het centrum die op zoek waren naar werknemers (CGVS 2 p. 4). U was een week lang – 10 tot 15 dagen, niet ononderbroken (CGVS 2 p. 4) - bezig met pistaches te oogsten, de eigenaar van de pistacheboerderij kwam naar het centrum om u op te halen (CGVS 1 p. 11). U ontmoette er een persoon van een job bij de afvalrecycling (CGVS 1 p. 11), u werkte er vanaf u naar Malakasa ging tot u uw Griekse documenten kreeg (CGVS p. 8 en 10 en 11).

U sliep 25 dagen officieel in het centrum. U kreeg een positieve beslissing, na zo een 40 tot 50 dagen kreeg u - op 20 juli 2023 - uw Griekse verblijfsvergunning (adet) en u kreeg ook uw Griekse vluchtelingenpaspoort, dit was nog tijdens uw verblijf in het Malakasa kamp, u bekwam de documenten zelf in Katechaki. U kreeg 5 dagen de tijd om het kamp van Malakasa te verlaten, u besloot nadien nog ongeveer één maand het kamp binnen te sluipen om er te kunnen slapen (CGVS 1 p. 8 en 10 en 11 en 12).

U stelde nog dat u in Malakasa naar een groot aantal bedrijven ging ten einde werk te kunnen vinden, ze zeiden dat ze u wilden contacteren doch dat hebben ze niet gedaan, u gaf nog aan dat u geen werk kon vinden omdat u de Griekse taal niet zou kennen (CGVS 2 p. 13). Gevraagd of u naar arbeidsbureaus ging, stelde u dat een dergelijk kantoor niet zou bestaan, u ging rechtstreeks naar de bedrijven (CGVS 2 p. 13).

Begunstigde van internationale bescherming

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid, sociale bijstand, gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting, integratie,..., voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals voedsel, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

U ging, 20 tot 25 dagen nadat u uw Griekse documenten had ontvangen, naar Kalamata stad, u sliep er op een plek waar schapen slapen – samen met een groep mensen -, u besloot te stoppen met het werk in de afvalrecyclage, de arbeidsomstandigheden waren er niet goed, u zou 40 euro krijgen, u zou 35 euro krijgen voor olijf- en uienwerk, u besloot aldus in een open ruimte te gaan werken in olijf-en uienwerk (CGVS 1 p.8, 10 en 12). U werkte aldus vervolgens samen met een Pakistaans persoon in olijven en uien. Deze man diende u 50 euro te betalen, doch hij gaf u slechts 35 euro en hield 15 euro voor uw eten en verblijf (CGVS 2

p. 13). U zei dat deze man u oplichtte, de accommodatie kostte immers maar 5 euro, hij gaf u geen voedsel, hij bracht 15 euro in mindering op uw betaling, het was de man die verantwoordelijk was voor het overbrengen van de werknemers, die u oplichtte, het was niet de werkgever zelf (CGVS 2 p. 13). U gevraagd of u ergens geklaagd had over dit gedrag, stelde u geen klacht te hebben ingediend, u werkte in het zwart, u kon geen klacht indienen (CGVS 2 p. 13).

U was anderhalve maand tot twee maanden in Kalamata stad. Er vond een gevecht plaats – een Pakistaans persoon nam een matras van één van jullie af (CGVS 2 p. 4) -, de politie kwam en u liep weg, u ging wel nog terug om uw geld van de Pakistaan te gaan oppikken. U stelde dat u weg liep omdat u er in het zwart werkte, u was niet geregistreerd, u was bang voor de politie gezien u werd ontslagen door de werkgever en hij u zei om te ontsnappen om niet in moeilijkheden te komen met de politie, u werd betaald en vertrok naar Skoupa (CGVS 2 p. 4-5). U was in Kalamata tot 25 oktober 2023 (CGVS 1 p. 8, 10, 12). Uw zus overleed op 25 oktober 2023 te Gaza (CGVS 1 p. 12 en CGVS 2 p. 5). Ongeveer één week nadat u het nieuws kreeg, vertrok u (CGVS 2 p. 5).

U verbleef anderhalve maand in Skoupa, u werkte er gedurende enkele dagen bij een zekere George in de bouwsector (CGVS 1 p. 8, 9 en p. 10 en p. 12). U had een vriend, genaamd Mohammed Elgara, hij werkte met George samen, u vroeg uw vriend om George zijn nummer, u belde hem, hij gaf u het adres van een busstation en nam u mee vanaf de bushalte in Kalamata naar Skoupa (CGVS 2 p. 4). U huurde een oud huis van George, u betaalde 75 euro per persoon, u huurde dit samen met een Afghaans persoon (CGVS 2 p. 6). In Skoupa, ten gevolge van het overlijden van uw zus, begon u bier te drinken en drugs – marihuana en lyrice - te nemen, u bevond zich in een zeer slechte staat, u was erg vermoeid en vernietigd, u bevond zich in een ernstige psychologische situatie (CGVS 1 p. 9 en 2 p. 5). U kon hierdoor niet meer werken voor George en u werd ontslagen (CGVS 2 p. 5). U kon immers gedurende tien dagen nauwelijks een halve dag werken, u zei hem dat u mentaal uitgeput was, u vroeg hem of hij kon wachten tot uw broer O. – op dat moment in Griekenland verblijvend - het kamp te Mytilene zou verlaten en u zou kunnen helpen en met u samen zou kunnen werken (CGVS 2 p. 6). George weigerde om uw broer te ontvangen en u was ontslagen (CGVS 1 p. 8 en 12 en CGVS 2 p. 3). U kreeg wel nog geld van George, hij was u nog geld verschuldigd, hij verstrekke u ook voedsel (CGVS 2 p. 6).

U ging naar Athene om uw broer te ontmoeten (CGVS 1 p. 8, 9, 10 en 12 en CGVS 2 p. 6 en 7). U verbleef er samen met uw broer één nacht bij een Pakistaans persoon, u had deze ontmoet bij uw werk in de afvalrecycling, u werkte immers 10 – 15 dagen bij hem (CGVS 2 p. 9-10). U huurde met uw broer een huis in Omonoia voor één dag, vervolgens gingen jullie voor tien dagen naar het centrum van Malakasa, er waren immers geen veiligheidscontroles en er waren lege caravans waar jullie konden blijven, u sloop er aldus binnen om er te slapen, het betrof een groot centrum met lege ruimtes, uw broer zocht werk, u begon zich beter te voelen, er was ook voedsel uit het centrum (CGVS 2 p. 7). U stelt dat, toen u en uw broer één nacht een plaats in een gemeenschappelijke accommodatie huurden, de ruimte vol van insecten was, tevens werden jullie bezittingen er gestolen (CGVS 2 p. 4 en 10). U stelde dat u dit niet had gemeld bij de politie, u en uw broer vonden het niet zinvol om hierover verslag uit te brengen, jullie hadden kleding en schoenen verloren (CGVS 2 p. 10). Uw broer en uzelf waren ongeveer 10-15 dagen ononderbroken samen en nadien zou u hem slechts één of twee keer per week zien (CGVS 2 p. 3 en 7), hij werkte immers met een Marokkaans persoon in wanddecoraties en verbleef bij hem (CGVS 2 p. 7). Uw broer bracht u medicatie en voedsel, hij voorzag u van een toelage (CGVS 1 p. 10 en CGVS 2 p. 3). Hij bracht u slaappillen – de Marokkaanse man kocht deze van de apotheek -, u bent geleidelijk gestopt met het consumeren van drugs (CGVS 2 p. 7). Toen u in het centrum van Malakasa was, gebruikte u de overgebleven levensmiddelen van een supermarkt in het centrum (CGVS 2 p. 8). U probeerde te werken in Athene, doch u was verslaafd en consumeerde veel drugs, u probeerde te stoppen met uw druggebruik, u had echter geen energie (CGVS 2 p. 8).

U zei ten slotte nog nooit financiële steun van de Griekse staat te hebben ontvangen, u had wel éénmaal 75 euro gekregen toen u voor het eerst in Mytilene aan kwam (CGVS 2 p. 11). U trachtte ook de Griekse taal te leren, samen met George (CGVS 2 p. 11).

Uit bovenstaande blijkt dat u in Griekenland in uw elementaire behoeften - zoals eten en een woonruimte -, kon voorzien, en u op verschillende plaatsen was tewerkgesteld.

De vaststelling dat er in uw hoofde op dat moment mogelijke indicaties van een verhoogde kwetsbaarheid waren, omwille van uw mentale gezondheidstoestand en verslavingsproblematiek, doet hieraan géén afbreuk, aangezien u niet aantoonde dat uw bijzondere kwetsbaarheid het u dermate moeilijk maakte om zich staande te houden en zelfstandig uw rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico was dat u zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met de artikelen 3 van het EVRM en 4 van het EU Handvest (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 93 en Jawo, randnummer 95).]

Uit uw verklaringen blijkt dat u na uw aankomst te Griekenland verscheidene jobs hebt uitgeoefend. Uw zus overleed echter op 25 oktober 2023, u kreeg hierdoor psychische problemen, u begon alcohol en drugs te consumeren (CGVS 1 p. 12 en CGVS 2 p. 5 en 10). U gaf aan dat uw broer – op dat moment woonachtig te Griekenland - u hielp (u verbleef samen met hem één nacht bij een Pakistaans persoon (CGVS 2 p. 9-10), jullie huurden samen een huis en gingen naar het centrum van Malakasa (CGVS 2 p. 7), u nuttigde voedsel in dat centrum (CGVS 2 p. 7), uw broer werkte (CGVS 2 p. 7), uw broer bracht u medicatie en voedsel en voorzag u van een toelage (CGVS 1 p. 10 en CGVS 2 p. 3)), en dat uw neven via uw broer te weten kwamen dat u ziek was, het niet goed met u ging en u drugs consumeerde en zij u te hulp schoten (CGVS 2 p. 8).

Er kan worden opgemerkt dat u tegenstrijdige verklaringen aflegt over de door u beweerdelijke gezochte medische hulp te Griekenland in dit kader. U gevraagd of u enige medische behandeling onderging te Skoupa of te Athene om uw geestelijke gezondheid te verbeteren, stelde u dat u probeerde hulp te zoeken, doch uw broer O. kon u alleen slaappillen geven om geleidelijk te stoppen met het druggebruik (CGVS 2 p. 10 en 11). Toen uw neven aankwamen, probeerden jullie een huisarts te zien, jullie konden echter niet in het Engels met hem communiceren, jullie hadden een tolk nodig en een tolk had geld nodig (CGVS 2 p. 10). U legde aan de huisarts uw symptomen van “terugtrekken, pijn op uw knieën en hoofdpijn” uit, dat u niet kon slapen, rillingen had en zwak was, de arts vertelde u om geleidelijk te stoppen met uw druggebruik (CGVS 2 p. 10). U gaf aan enkel naar een huisarts te zijn gegaan en niet naar een ziekenhuis te zijn getrokken – met uw broer en twee neven -, uw situatie was immers niet de moeite waard om naar een ziekenhuis te gaan, u was niet fysiek gewond, u was verslaafd (CGVS 1 p. 10). U zei dat u in Griekenland geen hulp had gekregen om uw alcohol- en drugsverslaving te overwinnen (CGVS 2 p. 11). U gevraagd of u hulp vroeg van een organisatie in Griekenland om u te helpen om uw problematiek te overwinnen, bevestigde u dit, u ging naar organisaties in Athene doch ze vroegen geld, u herinnerde zich verder niet welke organisaties het ook alweer waren, u ging er naartoe, ze vroegen om een tolk, daarna voorzag uw broer u van de slaappillen (CGVS 2 p. 13). U zei nog dat de organisaties u “eruit” gooiden, het waren organisaties die gespecialiseerd zijn in psychologische zorg, u vroeg hen om uw verslaving een halt toe te roepen en geestelijk beter te worden, dit was in december 2023 in Athene, niemand had u geholpen (CGVS 2 p. 13-14). U ermee geconfronteerd dat u enerzijds stelde hulp te hebben gezocht bij organisaties met betrekking tot uw psychische gezondheid, doch anderzijds geen medische zorg te hebben gevraagd bij een openbaar ziekenhuis in Griekenland, zei u dat u bang was dat, indien de autoriteiten uw verslaving zouden kennen, uw verblijfsvergunning zou worden geconfisqueerd (CGVS 2 p. 14). U gevraagd wat deze organisaties u concreet vertelden, zei u dat ze u niet begrepen, ze vroegen u een tolk te brengen, doch u had geen geld voor een tolk (CGVS 2 p. 14). Hoewel u eerder zei dat u niet naar een ziekenhuis was gegaan, zei u dan weer plots dat u had getracht om te worden behandeld doch het kon niemand iets schelen en niemand gaf u de gepaste aandacht, u ging immers naar ziekenhuizen in Athene, u had symptomen “van terugtrekking” (CGVS 2 p. 14). Dit was in december, u was echter niet toegelaten, u diende een tolk mee te brengen, u voelde zich gepest omdat ze u niet in het ziekenhuis lieten binnen komen, u werd gek (CGVS 2 p. 14). Dit speelde zich af nadat u de huisarts had geraadpleegd (CGVS 2 p. 14). U ging hierna niet terug naar de huisarts, hij wou immers geld en u had dat niet (CGVS 2 p. 15). U verteld dat Athene de hoofdstad is van Griekenland en er veel ziekenhuizen zijn en of u zich naar een ander ziekenhuis in Athene had begeven om psychologische zorg te zoeken, zei u dan weer naar een psychiatrische inrichting voor drugsverslaving te zijn gegaan, dit was voor uw vertrek uit Athene, u weet niet waar deze faciliteit is gevestigd, u weet niet wat de arts zei, u was mentaal niet aanwezig, u was dronken (CGVS 2 p. 14). U nogmaals gevraagd wat de arts van de psychiatrische inrichting u zei, stelde u dat hij tegen uw vriend zei dat u geld diende te betalen om te worden toegelaten (CGVS 2 p. 15). U er terug mee geconfronteerd dat er u eerder werd gevraagd of u naar een ziekenhuis of psychiatrische instelling was gegaan om hulp te zoeken bij het overwinnen van uw drugs- en alcoholverslaving en u dit ontkende, en u nu zei dat u naar het ziekenhuis en naar een psychiatrische inrichting was gegaan, zei u dat u geen toestemming kreeg om binnen te komen, dus het was alsof u nooit ging (CGVS 2 p. 15).

Verder dient er opgemerkt dat u na uw aankomst in België bent beginnen werken (u legt in dit kader ook uw arbeidscontract en loonfiches neer (CGVS 1 p. 5)), u momenteel medicatie (middelen die u zouden helpen met uw depressie en slaap) neemt, voorgeschreven door een arts, en u geen illegale substanties (meer) gebruikt (CGVS 1 p. 9 en CGVS 2 p. 2 en p. 11).

U voegt ook nog de volgende documenten toe: een voorschrift d.d. 25 april 2025 bij Orthopedie-Traumatologie, voor ondermeer massage/ mobilisatie en handrevalidatie, een aanvraagformulier bij de dienst traumatologie/ reumatologie/heelkunde, afsprakenlijsten van bij de kinesist/RX en echo/ortho/reumatologie/orthopedie, een intake-document, uitslagen van RX van de pols en hand, attesten omtrent een volaire plaatfixatie links en rechts omwille van een verplaatste distale radiusfractuur, een certificaat van ongeschiktheid ten gevolge van een heelkundige ingreep, aanmeldingen bij de Dienst spoedgevallen, operatieverslagen, medicatieschema's, kinesitherapievoorschriften.

Er kan worden opgemerkt dat, wat betreft uw orthopedische ingrepen en polsproblemen, uit de door u neergelegde attesten louter een tijdelijke arbeidsongeschiktheid kan worden opgemaakt, uit niets blijkt dat u

hier een blijvende arbeidsongeschiktheid aan zou overhouden. Uit het laatste door u voorgelegde attest blijkt dat u arbeidsongeschikt werd bevonden tot en met 17 september 2025.

Er kan gezien bovenstaande worden besloten dat er aan uw situatie in Griekenland geen aanzienlijke verhoogde mate van kwetsbaarheid toe kan worden gekend, hetgeen derhalve een andere perceptie van uw levensomstandigheden in dit land rechtvaardigen.

De door u neergelegde ziekenhuis- en doktersfacturen en getuigschriften voor verstrekte hulp te België, een "dossier médical" te België met vermelding van screening TBC en inentingen en een document van Vitalink (vaccin tegen difterie – tetanus – kinkhoest) kunnen deze vaststelling niet ombuigen.

AFM

Uit objectieve informatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen in Griekenland automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is (Ibidem). Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem).

In dit geval hebt u uw verzoek om internationale bescherming na 31 december 2020 ingediend. Daarom moet worden opgemerkt dat u, toen u in Griekenland was als verzoeker, een fiscaal registratienummer had waarmee u toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het Commissariaat-generaal is daarom van mening dat u bepaalde stappen hebt kunnen ondernemen om werk te vinden en in uw levensonderhoud te voorzien. Als begunstigde van internationale bescherming werd u een ADET verleend (cfr. geldig van 26 juli 2023 tot 25 juli 2026). U moest vervolgens een afspraak maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van uw AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21, gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf. Wat u ook deed, u zei immers dat u een AFM had (CGVS 1 p.8).

AMKA

Het Commissariaat-generaal wijst erop dat personen die internationale bescherming genieten, om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen, zich binnen een maand na de afgifte van hun verblijfsvergunning (ADET) naar een dienstverleningscentrum voor de burger moeten begeven om hun voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA) om te zetten in een sociaalzekerheidsnummer (AMKA). Objectieve informatie wijst niet op bijzondere problemen bij het voltooien van deze procedures in de periode 2020-2023 (AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socioeconomic rights , gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, blz. 19, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op: https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf). U toont niet aan dat het voor u niet mogelijk was om uw AMKA aan te vragen of te activeren. Het komt aan de verzoeker toe om de nodige stappen te ondernemen om zijn rechten in Griekenland te doen gelden. U stelde dat u op 20 juli 2023 uw Griekse vluchtelingenpaspoort en verblijfsvergunning had gekregen, u had deze opgehaald in Katechaki (CGVS 1 p. 8). U zei dat u een AFM had, dit werd samen met de verblijfsvergunning gegeven, er werd u verteld dat u de AMKA moest halen, echter toen was er de moord op uw zus, u was moe en uw neven kwamen u uit Griekenland halen (CGVS 1 p. 8).

De informatie toont aan dat zelfs als u deze stappen niet had ondernomen, en als u dus de stappen moet ondernemen die nodig zijn in geval van terugkeer om er een te verkrijgen, u niet verstoken zou zijn van gratis toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar

op : <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigten van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/accessto-healthcare>; en Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12)). Toegang tot psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection – p. 42-44, beschikbaar op: https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

Documenten

De documenten die u voorlegt, zijn niet van dien aard om bovenstaande appreciatie te wijzigen.

Uw Grieks vluchtelingenpaspoort (14 september 2023 – 13 september 2028), uw adet (26 juli 2023 – 25 juli 2026), Palestijnse paspoorten van uw familieleden en een “family statement”, uw “Family Registration Card” van UNWRA, uw “marriage certificate”, uw eigen Palestijns paspoort (10 oktober 2021 – 09 oktober 2026) tonen louter uw Palestijnse afkomst, identiteit en deze van uw familieleden aan en staven dat u (en uw gezin/familie) te Gaza steun van UNRWA kreeg en dat u in Griekenland over een geldige verblijfsvergunning en een geldig vluchtelingenpaspoort beschikt.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, §3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

*Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat er u internationale bescherming werd verleend in Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Gaza.
(...)”*

2. Over de gegrondheid van het beroep

2.1. Het verzoekschrift

In een enig middel voert verzoeker de schending aan van artikel 1, A, van het Internationaal Verdrag betreffende de Status van Vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 en goedgekeurd bij wet van 26 juni 1953, van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van de artikelen 4, 18 en 47 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), van de artikelen 48/, 48/2, 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 48/7, 57/6 en 62 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van artikel 21 van de richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking), van de artikelen 4 en 20 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herschikking), van de artikelen 33, 34 en 35 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, van artikel 17, § 2, van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, van “het algemeen beginsel van voorzichtigheid” en van “het algemeen beginsel van

behoorlijk bestuur, van redelijkheid en zorgvuldigheid (afwezigheid van een behoorlijke analyse van het verzoek conform de wettelijke bepalingen en gelet op alle pertinente elementen)”.

Verzoeker benadrukt dat hij, zowel in het licht van zijn individuele situatie tijdens zijn verblijf in Griekenland als in het licht van de objectieve algemene situatie van begunstigden van internationale bescherming, een reëel risico loopt te worden onderworpen aan een wrede, onmenselijke en vernederende behandeling indien hij naar Griekenland terug zou keren, hetgeen een schending van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest zou betekenen. Hij betoogt dat België niet kan deelnemen aan deze schending vanwege het absolute karakter van deze bepalingen enerzijds en de verplichting om de grondrechten te beschermen anderzijds. Verzoeker stelt voorts niet te betwisten dat hij zijn verblijfsvergunning in juli 2023 heeft verkregen, doch meent dat er geen enkele garantie bestaat dat deze nog geldig is of bij verlies of vervaldatum kan worden verlengd. Hij zet uiteen dat het verlengen van een verblijfsvergunning in Griekenland uiterst ingewikkeld is en dat begunstigden tijdens de verlengingsperiode geconfronteerd worden met een aantal obstakels bij de toegang tot gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Bovendien bieden de Griekse autoriteiten terugkeerders geen enkele hulp op het gebied van hervestiging. Het is dan ook zeer waarschijnlijk dat hij bij een terugkeer naar Griekenland aan zijn lot zal worden overgelaten en dat hij tal van moeilijkheden zal ondervinden om in zijn meest elementaire behoeften te voorzien. Vervolgens gaat verzoeker in op de onmenselijke en vernederende leefomstandigheden in Griekenland, waarbij hij eerst het wettelijk kader bespreekt en erna ingaat op zijn concrete situatie in Griekenland. Daarna geeft verzoeker, onder verwijzing naar algemene landeninformatie, een uitvoerige toelichting over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland. Hij gaat hierbij in op de toegang tot sociale steun, huisvesting, medische zorg en de arbeidsmarkt en op xenofobie en discriminatie. Hij verwijst in dit verband naar rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad). Verzoeker besluit dat uit alle voortgebrachte objectieve informatie blijkt dat de levensomstandigheden van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest en dat dit wordt bevestigd door de lezing van de notities van zijn persoonlijke onderhoud. Het zou volgens hem kennelijk onredelijk zijn om hem terug te sturen naar Griekenland.

Verzoeker vraagt in hoofdorde om de bestreden beslissing te hervormen en hem te erkennen als vluchteling, in ondergeschikte orde om de bestreden beslissing te hervormen en hem de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen en in uiterst ondergeschikte orde om de bestreden beslissing te vernietigen en het dossier terug te sturen naar de commissaris-generaal.

2.2. Stukken

2.2.1. Verzoeker voegt ter staving van zijn betoog, benevens de in de ontwikkeling van zijn middel middels vermelding van de weblink aangehaalde algemene landeninformatie, de volgende bijkomende stukken bij het verzoekschrift:

- documenten betreffende arbeidsongeschikt (stuk 3);
- verwijfsbrieven naar specialisten (stuk 4);
- aanvraagformulier medisch beeldvormend onderzoek (stuk 5);
- attest van psychologische opvolging (stuk 6).

2.2.2. De verwerende partij legt op 28 mei 2026, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer met een actualisatie van de landeninformatie over de algemene situatie voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en waarbij, met vermelding van de weblink, wordt gewezen op volgende rapporten en beslissingen:

- CEDOCA, “COI Focus GRECE. Activation de l’AMKA et accès au marché du travail”, 13 februari 2026;
- CEDOCA, “COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d’un AMKA”, 31 maart 2026;
- CEDOCA, “COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior”, 17 september 2025;
- AIDA/ECRE, “Country Report: Greece. Update 2024”, september 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, persmededeling nr. 30/2025, 16 april 2025 en uitspraak BVerwG 1 C 18.24, 16 april 2025;
- Verwaltungsgerichtshof Kassel, persmededeling, 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, – 2BvR 1425/24, 1 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, D-2580/2025, 11 september 2025.

2.2.3. Verzoeker legt op 2 juni 2026, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een eerste aanvullende nota neer met daarbij gevoegd:

- medische verslagen (stuk 7);
- ongeschiktheidsattest tot en met 2 november 2026 (stuk 8);

- geactualiseerd psychologisch verslag (stuk 9).

2.2.4. Verzoeker legt te terechtzitting, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een tweede aanvullende nota neer met informatie over de actuele situatie in Gaza.

2.3. Beoordeling

2.3.1. De Raad wijst erop dat hij inzake beslissingen van de commissaris-generaal over volheid van rechtsmacht beschikt. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoeker daarop.

2.3.2. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Hij verkreeg er de vluchtelingenstatus op 26 juli 2023 werd in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waarvan de Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig tot 25 juli 2026 (administratief dossier, *Eurodac Search Result, Eurodac Marked Record*, antwoord Griekse nationale Dublin-unit d.d. 4 april 2024, 'bijkomende vragen M-status Griekenland', map documenten, stuk 2). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" d.d. september 2024, p. 13; "*Country Report: Greece. Update 2024*", p. 235) en met het gegeven dat verzoekster in Griekenland op 26 juli 2023 de vluchtelingenstatus heeft verworven.

In zoverre verzoeker in het verzoekschrift aanklaagt dat de commissaris-generaal heeft nagelaten afdoende te onderzoeken of hij actueel internationale bescherming geniet in Griekenland, stipt de Raad aan dat er een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de verleende internationale beschermingsstatus enerzijds en de daaraan gekoppelde verblijfstitel anderzijds. Dit onderscheid vindt weerklank in het vigerende EU-*acquis*, waar de Verordening 2024/1347/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die voor subsidiaire bescherming in aanmerking komen, en voor de inhoud van de verleende bescherming, tot wijziging van Richtlijn 2003/109/EG van de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad (hierna: de Verordening (EU) 2024/1347) in de artikelen 13 en 18 alludeert op het verlenen van de vluchtelingen- en subsidiaire beschermingsstatus en in artikel 24 de modaliteiten van de respectieve verblijfstitels regelt. Waar de verblijfstitels blijkens deze verordening in wezen beperkt in de tijd en verlengbaar zijn, is zulks in beginsel niet het geval wat betreft de verleende beschermingsstatus die onverkort blijft gelden zolang er een nood is aan bescherming en slechts in uitzonderlijke, limitatief bepaalde omstandigheden kan worden ingetrokken of beëindigd (cf. de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de Verordening (EU) 2024/1347).

De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale bescherming(ssstatus) in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet berust inderdaad bij het commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen, doch eens hieraan is voldaan komt het de verzoeker, die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, persoonlijk toe om aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Het komt aldus aan verzoeker zelf en niet aan het commissariaat-generaal toe om het bewijs te leveren dat hij in Griekenland niet langer internationale bescherming geniet. Verzoeker blijft hier echter in gebreke. Hij brengt geen elementen aan waaruit blijkt dat hij actueel niet meer over een beschermingsstatus zou beschikken. Hij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin. Het louter in vraag stellen van het actueel karakter van de verleende beschermingsstatus volstaat niet.

2.3.3. Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

In dit kader brengt de Raad in herinnering dat het Unierecht steunt op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen, zoals is bepaald in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Deze premisse impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de in het Handvest erkende grondrechten, met name in de artikelen 1 en 4 van het Handvest, waarin een van de fundamentele waarden van de Unie en haar lidstaten is vastgelegd.

Het beginsel van het wederzijds vertrouwen tussen de Europese lidstaten vereist dat België, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat Griekenland en alle andere lidstaten het Unierecht en met name de door dat recht erkende grondrechten in acht nemen. Bijgevolg moet in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel worden aangenomen dat de behandeling van personen die internationale bescherming genieten in elke EU-lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest, met name de artikelen 1 en 4, met het Verdrag van Genève en met het EVRM (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 83-85, en de aldaar aangehaalde rechtspraak).

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft volgens de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie evenwel een weerlegbaar vermoeden. Er kan immers volgens het Hof van Justitie niet worden uitgesloten dat de werking van dit stelsel in de praktijk in een bepaalde lidstaat grote moeilijkheden ondervindt en dat dus een ernstig risico bestaat dat personen die om internationale bescherming verzoeken in die lidstaat worden behandeld op een wijze die hun grondrechten schendt (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 86).

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist evenwel dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat. Het vermoeden wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, ptn. 50-51; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 35).

De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer *“de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid”* (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 90).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van *“tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”*, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen *“zeer verregaande materiële deprivatie”* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in

andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;

- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;

- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of

- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de (voormalige) richtlijn 2011/95/EU (heden hoofdstuk VII van de Verordening (EU) 2024/1347) die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a., punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

2.3.4. Verzoeker betoogt in essentie dat hij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Hij stipt in deze de algemene situatie van (terugkerende) statushouders in Griekenland, alsook individuele elementen aan.

2.3.5. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Het Hof van Justitie heeft reeds herhaaldelijk het belang benadrukt van “*objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten*” voor de beoordeling van de vraag of de te verwachten leefomstandigheden die een verzoeker als statushouder in die andere lidstaat zou aantreffen, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 88-89; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 38).

Beide partijen leggen heden verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Dit komt overeen met de artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening (EU) 2024/1347. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd kunnen worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld, waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumenten (zoals gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (“*Communication on the status of migration management in mainland Greece*”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 35 van de voormalige richtlijn 2011/95/EU en de huidige artikelen 24 tot en met 36 van de Verordening (EU) 2024/1347, en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform ‘Taxisnet’ (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*ibid.*, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Afgifte van een AFM

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden, en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg

automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalft en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiel dienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *“een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van onder meer gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6, (5), van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6, (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of

reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23, COI Focus *"GRECE Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"* van 13 februari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit één van de volgende documenten: fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,... Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een *"employment hiring certificate from an employer"* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"* van september 2024 worden ook de termen *"intentieverklaring van een werkgever"* en *"werkgeversverklaring"* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geupload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geupload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c), van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van deze verordening is voldaan (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening gevoegd als bijlage bij de COI Focus *"GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"*, 13 februari 2026, waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van de verwerende partij).

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19; Refugee.info Greece, *Travel Documents Greece*, 9 februari 2024).

Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport

“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *“the European way of life”*, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de volgende drie criteria:

- (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiendienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
- (ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresia Apascholis*, DYPA);
- (iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal vierentwintig maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan vierentwintig maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan vierentwintig maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van de IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. De IOM heeft ook een *Facebook*-pagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via *Telegram*. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens de IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) én de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 (COI Focus Griekenland: "*Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten,

röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenvoeging in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). Het verslag *"Feitenonderzoek"* stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn (COI Focus *"GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"*, 13 februari 2026 waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van de verwerende partij). Uit voormelde COI Focus blijkt dat een AMKA-nummer nodig is voor de registratie van de arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem, doch dit moet geen actief AMKA-nummer zijn. Hoewel uit de wet geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, kunnen administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat. Echter kan op grond van de voorliggende informatie niet worden besloten dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANI-platform te registreren.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie, waarnaar in de bestreden beslissing wordt verwezen, kan nog worden gelezen:

"De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra

(georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" ("Communication on the status of migration management in mainland Greece", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandsstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak

te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Aldus blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-27; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventuele inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland in mei 2025 nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. *'cash assistance'*), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een AMKA alsook een bankrekening hebben (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *"Country Report: Greece. Update 2025"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigten die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen *"personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en*

staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat” (vrije vertaling, zie COI Focus “GRECE Accès aux soins de santé et détention d’un AMKA”, 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: “ix) les bénéficiaires d’une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d’une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu’ils soient titulaires d’un permis de séjour en cours de validité ou qu’une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe”).

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights” van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat, als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c), van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

“(…)

ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)” (vrije vertaling, zie COI Focus “GRECE. Accès aux soins de santé et détention d’un AMKA”, 31 maart 2026, waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van de verwerende partij, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: “ix) Les bénéficiaires d’une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d’une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu’ils soient titulaires d’un permis de séjour en cours de validité ou qu’une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d’éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l’article 24 de la loi n° 3907/2011”).

Uit de COI Focus “GRECE. Accès aux soins de santé et détention d’un AMKA” van 31 maart 2026 blijkt dat bij gebrek aan een actieve AMKA, voor begunstigden van internationale bescherming (punt ix van de wetgeving) toegang tot gezondheidszorg mogelijk is op vertoon van:

- (a) een geldige ADET; of
- (b) een bewijs van aanvraag tot verlenging van de status; of
- (c) een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van het besluit tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7).

Deze bijkomende duiding in de wetgeving van november 2025 bevestigt dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. Deze wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve AMKA-vergunning niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een bewijs dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA-rapport van september 2025 duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een ‘attestation of application status’ wordt afgeleverd.

Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (*postponment of removal*), blijkt uit de artikelen 23 en 24 van de Griekse asielwet (Law 3907/2011, in het Engels beschikbaar op: <https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/2011/en/78894>) dat een verklaring aangaande en uitstel

tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (*return decision*) hebben ontvangen, en aldus, in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigen van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning.

In deze stand van zaken blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (UNHCR Greece, *"Living In Greece – Access to healthcare"*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51 en COI Focus *"GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA"*, 31 maart 2026) Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgseenheden of -centra (Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, *"Health insurance"* beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479>, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 21, 51)

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. p. 49-51, 67; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden wordt een boete van honderd euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7;

"Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; "Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning ("Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag *normaliter* op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. "*Alkyoni II*") kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precarie situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) ("Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asiendiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asiendienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 16-17).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder, die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachttermijnen.

In de aanvullende nota van de verwerende partij wordt verwezen naar de mogelijkheid sinds november 2021 om een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen, maar het blijkt hier enkel om een aankondiging te gaan; er is geen informatie in het rechtsplegingsdossier dat zulk online platform al daadwerkelijk functioneert (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, juni 2022, p. 14; september 2024, p. 19).

In het AIDA-rapport kan worden gelezen: *“Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries’ Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314.”* In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,...), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die, bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de Europese Unie wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36-38; *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze

beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven, maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

2.3.6. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

2.3.7. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (ibid., pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde informatie over de situatie in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

2.3.8. Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *“alle gegevens van de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik

Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien.

In de bestreden beslissing en haar aanvullende nota beaamt de verwerende partij dat bij de beoordeling van de doeltreffendheid van de internationale bescherming in Griekenland grote voorzichtigheid is geboden en dat de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een verzoeker als statushouder in Griekenland doorslaggevend zijn. De verwerende partij beaamt tevens dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland en dat de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet in een aantal gevallen niet aan de orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft.

Hierbij moet nog aan worden toegevoegd dat, wat deze individuele omstandigheden verder betreft, de recente wetswijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADT is verstrekt deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

2.3.9. Vooreerst dient de Raad na te gaan of verzoeker al dan niet specifieke elementen aanbrengt waaruit voor hem een bijzondere kwetsbaarheid kan blijken.

Het Hof van Justitie heeft niet heeft gedefinieerd welke elementen een “*bijzondere kwetsbaarheid*” vormen die moeten worden onderzocht om te bepalen of een verzoeker om internationale bescherming, in het geval van een terugkeer naar de lidstaat die hem een internationale beschermingsstatus heeft verleend, zich in een zodanige situatie zou bevinden dat hij “*vanwege zijn bijzondere kwetsbaarheid, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zou terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie*”. In dit verband merkt de Raad op dat artikel 20, vierde lid, van de Verordening (EU) 2024/1347, dat betrekking heeft op de “*Algemene bepalingen*” in hoofdstuk VII van deze verordening, getiteld “*Inhoud van de aan internationale bescherming verbonden rechten en plichten van personen die internationale bescherming genieten*” als volgt luidt: “*Wanneer bij de toepassing van dit hoofdstuk wordt vastgesteld dat een persoon bijzondere behoeften heeft, bijvoorbeeld omdat het gaat om een minderjarige, een niet-begeleide minderjarige, een persoon met een handicap, een oudere, een zwangere vrouw, een alleenstaande ouder met een minderjarig of meerderjarig kind ten laste, een slachtoffer van mensenhandel, een persoon met een ernstige ziekte, een persoon met een geestesziekte of een persoon die folteringen heeft ondergaan, is verkracht of aan andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld is blootgesteld, houden de bevoegde autoriteiten rekening met die bijzondere behoeften.*”

De Raad benadrukt dat bovengenoemde opsomming wordt voorafgegaan door het woord “*bijvoorbeeld*” en dus niet als exhaustief kan worden beschouwd. Bovendien acht de Raad het passend om rekening te houden met alle elementen die een verzoeker met betrekking tot zijn persoonlijke situatie heeft aangebracht. Op dit punt acht de Raad de algemene situatie in de lidstaat die een internationale beschermingsstatus heeft verleend een belangrijk onderdeel van de persoonlijke situatie van de verzoeker om internationale bescherming die deze bescherming in die lidstaat reeds geniet. Hoe problematischer de situatie van begunstigten van internationale bescherming in de genoemde lidstaat na een analyse op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens blijkt te zijn, des te minder zal van de verzoeker kunnen worden geëist dat hij specifieke elementen aanbrengt die in zijn hoofd een “*bijzondere kwetsbaarheid*” aantonen in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie.

Ongeacht enige persoonlijke doelbewuste keuze, moet rekening moet worden gehouden met elementen die niet worden betwist en moet in het kader van een toekomstgerichte beoordeling worden nagegaan of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland zal terechtkomen in een situatie van zeer verregaande materiële

deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. Er wordt benadrukt dat het onderzoek van het beschermingsverzoek ingediend door verzoeker zich niet kan beperken tot een beoordeling van zijn levensomstandigheden in Griekenland als statushouder voor zijn vertrek uit deze lidstaat, maar dat de voorzienbare levensomstandigheden in geval van terugkeer naar deze lidstaat in aanmerking moeten worden genomen worden, rekening houdend met zijn individuele omstandigheden.

De Raad stipt vooreerst aan dat de ADET van verzoeker op 25 juli 2026 komt te vervallen. Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat het beschikken over een geldige ADET een cruciale maar niet de enige voorwaarde is om daadwerkelijk toegang te krijgen tot rechten en voorzieningen, verbonden aan de internationale beschermingsstatus in Griekenland, die noodzakelijk zijn opdat verzoekers aan hun elementaire behoeften zouden kunnen voldoen. Een AFM en een AMKA, al dan niet geactualiseerd en geactiveerd, zijn eveneens noodzakelijk voor een statushouder om toegang te krijgen tot onder meer reguliere arbeid en huisvesting en tot niet-spoedeisende medische hulp.

Wanneer een statushouder in het bezit is van een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA, beschikt deze in theorie volgens de Griekse regelgeving over alle essentiële documenten die hem toelaten zijn rechten als statushouder in Griekenland uit te oefenen en zich toegang te verschaffen tot basisvoorzieningen om zo in zijn levensonderhoud te voorzien. In dit kader mag van een statushouder dan ook worden verwacht dat hij de nodige inspanningen doet om zich te integreren in de Griekse samenleving, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren, zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen.

Indien de ADET is vervallen, zijn ook de AFM en de AMKA, in de veronderstelling dat verzoeker daar zou over beschikken, niet langer geldig. Er kan van een statushouder redelijkerwijze worden verwacht dat hij de nodige stappen onderneemt om zijn ADET te verlengen. Zoals hierboven gesteld, kan een statushouder, die zijn ADET wil verlengen, worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen.

De Raad benadrukt dat waar het Unierecht bepaalde rechten verbindt aan de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus, deze slechts uitwerking kunnen krijgen indien een statushouder er ook daadwerkelijk aanspraak op kan maken. Lidstaten kunnen daarbij van statushouders verlangen dat zij voldoen aan een aantal administratieve vereisten, voor zover deze vereisten in overeenstemming zijn met de Verordening (EU) 2024/1347 en deze het voor statushouders in de praktijk niet zeer moeilijk of nagenoeg onmogelijk maken om de door het Unierecht gewaarborgde rechten en voordelen uit te oefenen. Het is bijgevolg niet per definitie onredelijk om van statushouders te verlangen dat zij zich na de verlening van hun beschermingsstatus of na het verstrijken van de verblijfsvergunning die hen op die grond werd afgeleverd, tot de bevoegde diensten wenden en administratieve formaliteiten vervullen zolang dit niet tot gevolg heeft dat hen *de facto* de toegang tot hun socio-economische rechten als statushouders wordt onzegd.

De vaststelling dat verzoeker als statushouder voor zijn vertrek uit Griekenland – waarbij wel dient te worden aangestipt dat hij een periode verslaafd was aan alcohol en drugs – zich mogelijks niet in een situatie van verregaande materiële deprivatie bevond, sluit niet uit dat er actueel een ernstig risico daartoe aannemelijk wordt gemaakt. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie volgt immers dat de beoordeling of de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest, zich niet kan beperken tot een loutere evaluatie van elementen en feiten uit het verleden, maar ook een toekomstgerichte beoordeling vereist van het risico om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen.

In casu wordt door de commissaris-generaal niet betwist dat verzoeker niet over een AMKA beschikt en blijkt uit de beschikbare landeninformatie dat van zodra de verblijfsvergunning is verstrekt, zowel de AMKA als de AFM niet langer geldig zijn en dat al deze documenten noodzakelijk zijn om daadwerkelijk toegang te krijgen tot de reguliere arbeidsmarkt, woningmarkt en andere dan spoedeisende gezondheidszorg. Zoals reeds aangehaald, getuigt de landeninformatie van een nog steeds zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen. Gelet op de beschikbare cijfers kan niet worden uitgesloten dat verzoeker bij terugkeer naar Griekenland te maken kan krijgen met een wachttijd tot zelfs een jaar voor het verlengen van zijn ADET, wat cruciaal is om als statushouder in Griekenland daadwerkelijk toegang te krijgen tot de rechten en voordelen verbonden aan de daar verleende internationale bescherming, waaronder toegang tot de legale arbeidsmarkt. Zoals hierboven toegelicht is een geldige ADET, AMKA en AFM immers nodig om op legale wijze te kunnen werken en om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, en moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een AMKA alsook een bankrekening. *In casu* verstrijkt de geldigheidsduur van verzoekers ADET op 25 juli 2026 en kan worden aangenomen, in acht genomen de beschikbare landeninformatie, dat het voor hem onmogelijk zal zijn deze te verlengen voor deze datum. Verzoekers

Griekse verblijfsvergunning is dus zo goed als verstreken en voldoet vanaf 25 juli 2026 minstens niet aan de voorwaarden van een geldige ADET, AFM en AMKA.

Verder wijst de Raad erop dat verzoeker zowel lichamelijk als psychologisch kwetsbaar voorkomt. Wat zijn lichamelijke gezondheidstoestand betreft, wijst de Raad erop dat uit het geheel van de thans voorliggende medische stukken (administratief dossier, map documenten, stukken 7 en 9, stukken 3-5 bij verzoekschrift (waarvan het merendeel een herneming is van de reeds eerder neergelegde stukken) en stukken 7 en 8 bij de aanvullende nota) blijkt dat verzoeker in België ernstige problemen heeft aan de linkerpols. Hij heeft twee chirurgische ingrepen ondergaan, meer bepaald op 12 april 2025 en 30 juni 2025, en verklaart te lijden aan dagelijks chronische en intense pijn, waarvoor hij regelmatig infiltraties en kinesitherapiebehandelingen moet ondergaan. Uit de voorliggende stukken blijkt dat er sprake was van distale fractures van de *radius* aan beide zijden van zijn linkerpols, dat er botvorming is van het linker spaakbeen, dat recent nog achttien mobilisatiesessies zijn voorgeschreven en dat er sprake is van een aanzienlijke functionele beperking. Uit de vijf tot op heden voorliggende certificaten van arbeidsongeschiktheid blijkt dat verzoeker van 12 april 2025 tot en met 28 september 2025 volledig arbeidsongeschikt was. Uit het recentste certificaat van activiteitongeschiktheid blijkt dat hij van 20 januari 2026 tot en met 2 november 2026 niet in staat is aan sport te doen. Hoewel dit certificaat niet spreekt van arbeidsongeschiktheid *an sich*, verklaart verzoeker ter terechtzitting dat hij ongeschikt is voor manueel werk en voor tal van dagelijkse handelingen. Hij verduidelijkt dat de problemen aan zijn pols, ten gevolge van ongevallen in België en wat zich op heden uitstraalt tot zijn volledige onderarm (zoals ook *prima facie* vermag te blijken op zitting), een enorme impact hebben op zijn lichamelijke toestand, dat hij dagelijks pijn ondervindt, voortdurende behandeling en medicatie nodig heeft, dat hij gehandicapt is en nooit nog manueel werk zal kunnen verrichten. Hij benadrukt dat dit alles ook een grote psychologische invloed heeft, dat hij al van in Griekenland er erg slecht aan toe was op mentaal vlak en dat hij inmiddels in België zowel in psychologische als in psychiatrische begeleiding is. De Raad stipt in dit verband aan dat uit het geactualiseerd psychologisch verslag van 2 juni 2026 (stuk 9 bij de aanvullende nota) inderdaad blijkt dat verzoeker sinds september 2024 en tot op heden psychologisch wordt opgevolgd en dat hij evenzeer psychiatrisch wordt opgevolgd op heden. In dit attest, opgesteld door een klinisch psycholoog na twintig consultaties, wordt gesteld dat zijn psychische toestand wordt gekenmerkt door een ernstige emotionele nood en dat zijn klinisch beeld lijkt te wijzen op een posttraumatische stressstoornis, geassocieerd met een depressieve toestand. Tevens wordt gesteld dat de chirurgische inbreuken in België nog lijken te hebben bijgedragen aan de verslechtering van zijn kwetsbaarheid en waardoor hij actueel een psychiatrische opvolging geniet. De psycholoog besluit dat verdere psychologische opvolging aanbevolen is. Er ligt op heden geen attest voor dat een zicht biedt op de thans lopende psychiatrische opvolging. De Raad wenst voorts te benadrukken dat verzoeker in het verleden in Griekenland heeft gekampt met een volgens hem zware verslaving aan alcohol en drugs gedurende meerdere maanden nadat hij vernam dat zijn zus was omgekomen in Gaza en dat hij er toen ook reeds mentaal zeer slecht aan toe was. Ofschoon uit de medische stukken die voorliggen en verzoekers verklaringen tijdens de persoonlijke onderhoud en ter terechtzitting mag blijken dat hij inmiddels niet langer verslaafd is, dient dit ook mee in ogenschouw te worden genomen in het kader van een globale beoordeling van verzoekers kwetsbaarheid. De Raad is, alle voorgaande elementen indachtig, van mening dat zowel verzoekers actuele fysieke als mentale gezondheidstoestand nader onderzoek behoeft, in het licht van de mogelijkheid om zich bij een eventuele terugkeer naar Griekenland als statushouder, bovendien met een weldra vervallen ADET, staande te houden.

In de mate dat geen bijzondere kwetsbaarheid of ernstige aantasting van zijn zelfredzaamheid zou blijken, benadrukt de Raad dat het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting. Verzoeker werd slechts summier bevraagd over de mate waarin hij over een netwerk, middelen of andere ondersteuning beschikt om de moeilijkheden het hoofd te bieden waarmee hij na het verstrijken van zijn verblijfsvergunning zal worden geconfronteerd om deze te verlengen en in die periode in zijn levensonderhoud te voorzien en zo te vermijden dat hij in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie belandt.

Er kan in de huidige stand van zaken, gelet op de hierboven beschikbare landeninformatie, bijgevolg niet zonder verder onderzoek en herevaluatie van de situatie van verzoeker worden aangenomen dat hij als statushouder met een ADET, waarvan de geldigheid op 25 juli 2026 verstrijkt, binnen een redelijke termijn na terugkeer naar Griekenland op legale wijze in zijn levensonderhoud en medische opvolging zal kunnen voorzien en dat hij in afwachting van het verlengen van zijn ADET, wat blijkens de beschikbare landeninformatie meer dan een jaar kan duren, en het bekomen en activeren van AMKA en AFM niet in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie dreigt terecht te komen.

Gelet op het geheel van de voorliggende elementen, - met name (i) de actuele landeninformatie die bevestigt dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder moeilijk is, mede omwille van een evolutie naar toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland en met name de bureaucratische moeilijkheden waarmee terugkerende statushouders kunnen worden geconfronteerd om een ADET, waarvan de geldigheidsduur is verstreken, te verlengen, hun AFM te actualiseren en hun AMKA te (her)activeren en te reactiveren, rekening houdend met de nieuwe AMKA-verordening, (ii) het gegeven dat de Griekse verblijfsvergunning van verzoeker op 25 juli 2026 verstrijkt; (iii) de administratieve obstakels waarmee hij kan worden geconfronteerd, zoals de lange wachttijden bij het verlengen van zijn Griekse verblijfsdocument en het gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en sociale voorzieningen zonder een geldig verblijfsdocument; (iv) zijn gedocumenteerde medische en psychologische kwetsbaarheid die een nader onderzoek vereist in het licht van een eventuele terugkeer naar Griekenland als statushouder met een weldra vervallen ADET; (v) het feit dat in de huidige stand van zaken niet afdoende kan worden vastgesteld dat verzoeker over middelen, een netwerk of andere ondersteuning beschikt die hem in staat kunnen stellen om, in geval van terugkeer naar Griekenland, de mogelijk lange periode voor de verlenging van zijn verblijfsvergunning te overbruggen en afdoende het hoofd te bieden aan de moeilijkheden bij terugkeer wat betreft toegang tot de arbeidsmarkt, huisvesting en gezondheidszorg in de periode nodig om de vereiste documenten daartoe te bekomen en zijn ADET te verlengen - dringt zich een verder en gedegen onderzoek op naar de door verzoeker aangevoerde elementen die hem zouden (kunnen) verhinderen om zijn rechten afdoende te doen gelden, verbonden aan zijn vluchtelingenstatus toegekend in Griekenland, en/of waardoor hij zou kunnen worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest. Op basis van het voorgaande kan in deze stand van zaken immers niet worden uitgesloten dat verzoeker, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, kan terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest. De specifieke situatie van verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland moet bijgevolg nader en naar behoren worden geanalyseerd.

Zoals reeds aangehaald blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

2.3.10. Er kan in de huidige stand van zaken niet worden uitgesloten dat verzoeker, als persoon die om internationale bescherming verzoekt in België, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, Griekenland, wegens zijn mogelijks bijzondere kwetsbaarheid en als statushouder waarvan de ADET weldra komt te vervallen, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

De individuele situatie van verzoeker vormt een concreet en ernstig element dat kan wijzen op een bijzondere kwetsbaarheid in zijn hoofdte en dat nader moet worden onderzocht.

Gezien de grenzen van de ondervraging tijdens de terechtzitting en gelet op ontbreken van verdere mogelijkheden tot onderzoek, kan de Raad het beschermingsverzoek van verzoeker niet op nuttige wijze evalueren in het kader van een devolutief beroep.

Rekening houdend met wat voorafgaat alsook met het gegeven dat hij niet de nodige onderzoeksbevoegdheid heeft, ontbreekt het de Raad aldus aan essentiële elementen om te komen tot de in oud artikel 39/2, § 1, tweede lid, 1°, van de Vreemdelingenwet bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen te moeten bevelen.

Bijgevolg dient de bestreden beslissing te worden vernietigd overeenkomstig oud artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2°, van de Vreemdelingenwet en oud artikel 39/76, § 2, van de Vreemdelingenwet.

Voorgaande vaststellingen volstaan om de overige aangevoerde grieven niet verder te onderzoeken.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing, genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 18 september 2025, wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op dertig juni tweeduizend zesentwintig door:

V. SERBRUYNS,	wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
K. VERKIMPEN,	griffier.

De griffier,	De voorzitter,
--------------	----------------

K. VERKIMPEN	V. SERBRUYNS
--------------	--------------